

Firmy oświetleniowe pierwsze półrocze 2013 r. oceniają negatywnie.
Na drugie półrocze patrzą z umiarkowanym optymizmem

Rynek będzie kształtować technologia LED

Tomasz Krześniak

Wejście nowych globalnych graczy na polski rynek, upadłości czy dalszy dynamiczny rozwój technologii LED – to tylko niektóre wydarzenia charakteryzujące bieżący rok w branży oświetlenia

Porównując wielkość zeszłorocznych przychodów do tych uzyskanych jeszcze rok wcześniej (2011) można stwierdzić, że rok 2012 dla branży oświetleniowej nie był zły – pomimo wyraźnego pogorszenia się koniunktury w trzecim i czwartym kwartale. Pierwsze półrocze bieżącego roku w odniesieniu do tego samego okresu z roku 2012 nie wyglądało już tak dobrze.

Przychody w branży oświetleniowej

Z 11 firm, które znalazły się w naszym zestawieniu przychodów za rok 2012, siedem poprawiło sprzedaż, trzy osiągnęły gorsze rezultaty, natomiast dane

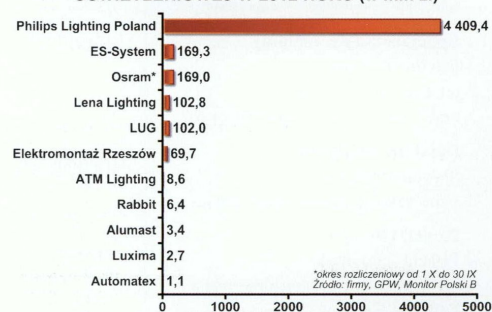
jednej z firm (ATM Lighting) są nieporównywalne, ponieważ spółka ta rozpoczęła działalność w trzecim kwartale 2011 r.

Największym graczem na polskim rynku oświetlenia od lat jest Philips Lighting Poland, którego obroty znacząco przewyższają

poziom sprzedaży wszystkich pozostałych firm łącznie. W 2012 r. przychody Philips Lighting Poland wyniosły ponad 4,4 mld zł i były wyższe od tych sprzed roku (4,25 mld zł) o 3,8%.

Na drugim miejscu w zestawieniu znalazła się grupa

PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM W BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W 2012 ROKU (w mln zł)

PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY TECHNIKA ŚWIETLNA (w tys. zł)

Lp.	Firma	2012	2011	zmiana 2012 / 2011	Udział techniki świetlnej w ogólnych obrotach w 2012 r.
1.	Philips Lighting Poland	4 409 423	4 248 673	3,8%	100%
2.	ES-System*	169 323	169 661	-0,2%	100%
3.	Osram*	169 015	174 548	-3,2%	100%
4.	Lena Lighting*	102 807	101 512	1,3%	100%
5.	LUG*	101 965	94 527	7,9%	100%
6.	Elektromontaż Rzeszów	69 700	57 055	22,2%	40%
7.	ATM Lighting	8 560	–	–	100%
8.	Rabbit	6 427	4 805	33,8%	100%
9.	Alumast*	3 360	1 700	97,6%	36%
10.	Luxima*	2 697	2 533	6,5%	100%
11.	Automatex	1 116	1 140	-2,1%	60%
	Razem**	5 035 833	4 856 154	3,7%	–

Źródło: firmy, obliczenia własne

* Monitor Polski B, GPW, w przypadku firmy Osram rok obrotowy trwa od 1 X do 30 IX

**bez danych ATM Lighting

PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY TECHNIKA ŚWIETLNA (w tys. zł)

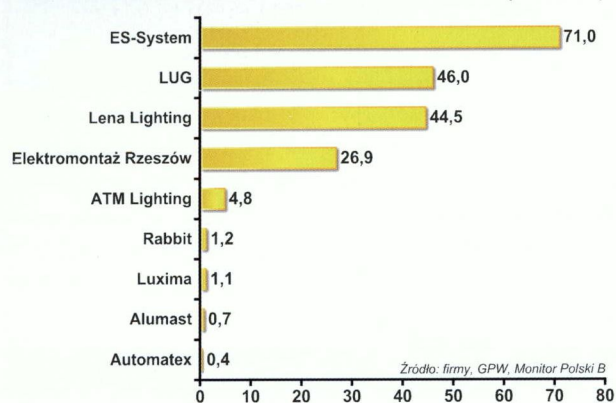
Lp.	Firma	I poł. 2013	I poł. 2012	I poł. 2013 / I poł. 2012	Udział techniki świetlnej w ogólnych obrotach w I poł. 2013 r.
1.	ES-System*	70 976	72 558	-2,2%	100%
2.	LUG*	45 985	43 661	5,3%	100%
3.	Lena Lighting*	44 535	48 995	-9,1%	100%
4.	Elektromontaż Rzeszów	26 877	29 985	-10,4%	38%
5.	ATM Lighting	4 850	2 960	63,9%	100%
6.	Rabbit	2 222	2 337	-4,9%	100%
7.	Luxima*	1 099	1 210	-9,2%	100%
8.	Alumast*	679	1 333	-49,1%	18%
9.	Automatex	372	582	-36,1%	60%
	Razem	197 595	203 621	-3,0%	-

Źródło: firmy

*GPW, obliczenia własne

ES-System, która osiągnęła sprzedaż w wysokości 169,3 mln zł, co w porównaniu z rokiem wcześniejszym oznacza zbliżony wynik (spadek o 0,2%).

Przychody firmy Osram wyniosły nieco ponad 169 mln zł i były niższe od tych sprzed roku o 3,2%. Warto w tym miejscu podkreślić, że rok obrotowy

PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM W BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W I POŁOWIE 2013 ROKU (w mln zł)

spółki kończy się kwartał wcześniej niż rok kalendarzowy, tj. 30 września.

Lena Lighting wypracowała w 2012 r. sprzedaż na poziomie blisko 102,8 mln zł, czyli o 1,3% wyższą niż rok wcześniej. Ostatnią firmą w zestawieniu, której obroty przekroczyły 100 mln zł, jest LUG. Grupa miała w 2012 r. przychody na poziomie blisko 102 mln zł, podczas gdy w roku wcześniejszym sprzedaż wyniosła 94,5 mln zł.

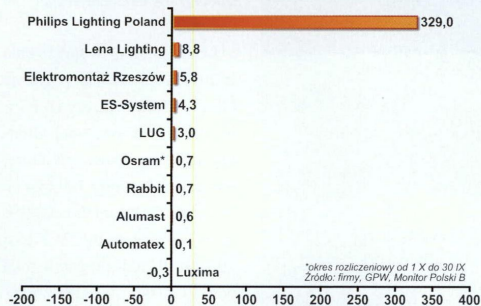
W zestawieniu sprzedaży za pierwsze półrocze bieżącego roku znalazło się dziewięć firm (nie ma w nim Philipsa i Osra-

ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ (w tys. zł)

Lp.	Firma	2012	2011	zmiana 2012 / 2011
1.	Philips Lighting Poland	328 968	174 349	89%
2.	Lena Lighting*	8 834	7 508	18%
3.	Elektromontaż Rzeszów	5 828	6 007	-3%
4.	ES-System*	4 278	11 694	-63%
5.	LUG*	3 048	3 667	-17%
6.	Osram*	736	5 517	-87%
7.	Rabbit	683	36	1797%
8.	Alumast*	643	-2 349	-
9.	Automatex	104	170	-39%
10.	Luxima*	-267	-2 277	-
	Razem	352 855	204 322	73%

Źródło: firmy, obliczenia własne

* Monitor Polski B, GPW, w przypadku firmy Osram rok obrotowy trwa od 1 X do 31 IX

ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W 2012 ROKU (w mln zł)

mu). Spośród nich jedynie dwie poprawiły obroty względem analogicznego okresu w 2012 r., a pozostałe zanotowały spadek. To pokazuje, że rynek w pierwszej połowie roku był trudny. Zdecydowała o tym m.in. długa zima, co spowodowało istotny spadek w liczbie realizowanych inwestycji w tym czasie. Dodatkowo na dane za pierwsze półrocze 2013 r. miała wpływ tzw. wysoka baza. Wyniki są bowiem

porównywane z dobrym dla branży okresem, kiedy kończono projekty inwestycyjne na Euro 2012.

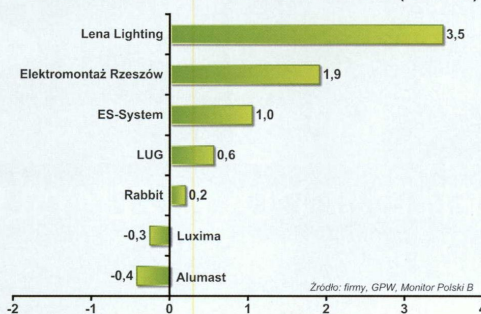
Oświetlenie a gospodarka

W 2012 r. polski rynek profesjonalnego oświetlenia szacowany był na około 700 mln zł (takie dane zaprezentował ES-System w swoim rocznym raporcie).

ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ (w tys. zł)

Lp.	Firma	I poł. 2013	I poł. 2012	I poł. 2013 / I poł. 2012
1.	Lena Lighting*	3 485	3 394	2,7%
2.	Elektromontaż Rzeszów	1 906	1 285	48%
3.	ES-System*	1 047	-177	-692%
4.	LUG*	556	1 143	-51%
5.	Rabbit	196	170	15%
6.	Luxima*	-272	-502	—
7.	Alumast*	-438	-288	—
8.	Automatex	b.d.	18	—
	Razem**	6 480	5 025	29%

Źródło: firmy, obliczenia własne
* Monitor Polski B, GPW
** bez firmy Automatex

ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W I POŁOWIE 2013 ROKU (w mln zł)

KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW
Adam Pogorzelski

dyrektor operacyjny w firmie ATM Lighting

Pierwsza połowa 2013 roku niestety utrzymała trend z końcówki roku 2012. Bardzo trudno jest ocenić ten okres, ponieważ po raz pierwszy w historii rynek tak wyraźnie nosi znamiona sezonowości. Bardzo dużo projektów zostało „zamrożonych”, czego przyczyną był brak decyzji inwestycyjnych oraz brak finansowania.

Jeżeli chodzi o czynniki makroekonomiczne, oprócz wspomnianego finansowania, trzeba je ocenić jako neutralne. Jest to widoczne również w nastrojach inwestorów, którzy nie czują potrzeby podejmowania decyzji. Taka sytuacja dotyczy każdej branży i nie jest korzystna dla producentów. Z drugiej strony, już w roku 2014 ruszą kolejne programy dofinansowań z Unii Europejskiej. Niestety nie wiadomo jeszcze, jakich branż będą dotyczyły oraz na jakich zasadach będą przyznawane. Z pewnością trzeba liczyć, że znaczna część pieniędzy zostanie przeznaczona na nowe technologie. Jest to wyraźny sygnał dla producentów z branży oświetleniowej, aby rozważyć własne inwestycje, jak również szukać klientów, którzy na dofinansowanie mogą liczyć.

Po latach inwestycji w infrastrukturę drogową przyszedł czas na rozbudowę i modernizację infrastruktury kolejowej. Przygotowaliśmy specjalną linię produktów, nad którą pracowaliśmy kilkanaście miesięcy. Liczymy, że dzięki tej ciężkiej pracy będziemy w stanie wspólnie rozwijać się z branżą kolejową.

Podobnie jak w zeszłym roku rozwija się trend energooszczędności. Ceny energii elektrycznej na pewno nie będą maleć, a wszystko wskazuje na to, że stopniowo będą rosnąć. Produkty, które pozwolą zostawić w portfelu klienta więcej pieniędzy z tytułu mniejszego zużycia energii będą się cieszyć popularnością. Producenci zainteresowani tym segmentem rynku muszą włożyć dużo pracy, aby przygotować taki projekt, który faktycznie pozwoli klientowi w perspektywie kilkunastu miesięcy uzyskać korzyści.

W tym roku jego wartość ma być na zbliżonym poziomie, natomiast niewielkich wzrostów (rzędu 3-4%) można spodziewać się w latach 2014-2015.

Globalnie rynek ma w tym czasie rosnąć nieco szybciej

(o około 6%), na co ma mieć wpływ dynamiczny rozwój technologii LED, a także wzrost rynku systemów sterowania oświetleniem (do 7 mld euro w 2020 r. w porównaniu z 2 mld euro w roku 2010).

DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW FIRM

Astat	Servodan
ATM Lighting	Adolf Schuch, TEPEX
Brilum (w upadłości)	Elgo Lighting Industries
Elettronica Italiana	Gewiss, 3F Filippi, Quattrobi, Side, Tec-Mar, Duralamp, Arditi, Ideallux, Relco Group, Catelani & Smith, Contardi, Lucente, Buzzi&Buzzi, Platek, Antrox
Ideus	Strühm, Horoz
Luxan	Luxan Inżynieria Oświetlenia, Ghisamestieri, Leipziger Leuchten, Umpi Elettronica
L-Contact	Lite-Licht, Star Licht, Still
Osram	Osram, Siteco, Traxon, Ecu, Radium, Encellium, Neolux, Hejalux
Polam-Rem	Dialight, TEPEX, Appleton
Rabbit	Salicru, Siled
Rum-Lux	Rum-Lux, GE, Olech, Eliko
Sowar	Sowar
Twelve Technika Świetlna	i-Valo, Venture Lighting, Thorlux Lighting, Carboni Group, Fivep, SIS Ligh.

Źródło: firmy

KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW

Zbigniew Młodzianowski
menedżer produktu w firmie Cet Lighting

Rynek opraw LED-owych o charakterze architektoniczno-ozdobnym rozwija się nieustannie, rośnie wiedza i zainteresowanie oświetleniem tego typu wśród odbiorców finalnych, środowisk architektoniczno-projektanckich, a także instalatorów. Na rynku krajowym oprócz firmy Cet Lighting obecnych jest kilka firm specjalizujących się w oświetleniu tego rodzaju. Pomimo swoistej stagnacji na rynku inwestycyjnym, możliwości rozwoju rynku dekoracyjnego oświetlenia LED oceniam jako duże i dobrze rokujące na przyszłość.

Z miesiąca na miesiąc zauważamy zdecydowany wzrost zainteresowania naszymi rozwiązaniami wśród odbiorców. Uważam, że na sukces oświetlenia Ledix składa się kilka elementów. Jednym z nich jest fakt, iż jest to kompleksowy system inteligentnego oświetlenia LED. Drugą istotną kwestią dla odbiorców jest to, iż urządzenia zostały zaprojektowane i są produkowane w Polsce.

Po oferowane przez nas rozwiązania z dziedziny oświetlenia sięgają głównie inwestorzy indywidualni, budujący lub remontujący domy i mieszkania, a także deweloperzy i inwestorzy poszukujący ciekawych rozwiązań w zakresie oświetlenia schodów, ciągów komunikacyjnych, oświetlenia ozdobnego, a także uzupełniającego.

Perspektywy rozwoju rynku dekoracyjnego oświetlenia LED oceniam jako bardzo dobre. Z całą pewnością mogę stwierdzić, że nasz system inteligentnego oświetlenia LED zyskał zaufanie i przychyłność odbiorców. Dążąc do rozwoju grupy pracujemy też nad nowymi rozwiązaniami. Obecnie rozwijamy ofertę oświetlenia LED dla branży meblarskiej (np. wyłączniki bezdotykowe WDN-04), a także realizujemy zamówienia pod indywidualne wymagania inwestorów.

Rynek oświetlenia uzależniony jest od koniunktury gospodarczej, a w szczególności od sytuacji w budownictwie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w czerwcu bieżącego roku produkcja budowlano-montażowa obejmująca roboty o charakte-

rze inwestycyjnym i remontowym była niższa o 18,3% w porównaniu do analogicznego miesiąca w roku 2012. Z kolei Ministerstwo Gospodarki w swoim raporcie (powołując się również na dane GUS) zwraca uwagę, że wyniki sprzedaży produkcji budowlano-montażo-

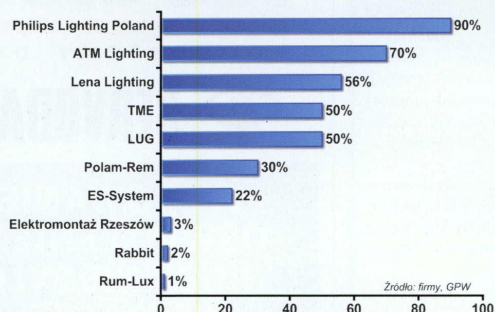
WYBRANI EKSPORTERZY WYROBÓW
TECHNIKI ŚWIETLNEJ

Firma	Kierunki eksportu	Udział w sprzedaży
ATM Lighting	Niemcy, Rosja, Skandynawia, Holandia, Wielka Brytania, Serbia, Australia, Wietnam	70%
Cet Lighting	Europa, Ameryka Północna, Azja	b.d.
Elektromontaż Rzeszów	Unia Europejska, USA	3%
Elletronica Italiana	Włochy	b.d.
ES-System	Szwecja, Rosja, Węgry, Niemcy, Czechy, Ukraina, Wielka Brytania, Austria, Francja, Holandia i inne	22%
Lena Lighting	Unia Europejska, kraje poza UE	56%
LUG	Austria, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Bahrajn, Białoruś, Szwajcaria, Cypr, Czechy, Niemcy, Dania, Algieria, Hiszpania, Estonia, Francja, Finlandia, Wielka Brytania, Grecja, Włochy, Izrael, Irlandia, Islandia, Jordania, Chorwacja, Kuwejt, Luksemburg, Liberia, Litwa, Łotwa, Malta, Maroko, Maleszja, Mozambik, Mauritius, Malediwy, Norwegia, Holandia, Nowa Zelandia, Oman, Portugalia, Rumunia, Korea Południowa, Rosja, Szwecja, Arabia Saudyjska, Słowacja, Słowenia, Tunezja, Turcja, Ukraina, Zjednoczone Emiraty Arabskie, RPA	50%
Luxima	Litwa, Austria, Białoruś, Niemcy, Łotwa, Holandia, Szwajcaria, Arabia Saudyjska	b.d.
Philips Lighting Poland	cały świat	90%
Polam-Rem	Niemcy, Australia, Norwegia, Litwa, Łotwa, Estonia, Rosja	30%
Rabbit	Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia	2%
Rum-Lux	Węgry, Czechy, Litwa, Białoruś	1%
TME	Czechy, Słowacja, Węgry, Rumunia, Niemcy, Hiszpania	50%

Źródło: firmy

b.d. – brak danych

UDZIAŁ EKSPORTU W OBROTACH WYBRANYCH FIRM

KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW

Marian Burda
prezes Elektromontażu Rzeszów

Sytuację na rynku oświetlenia, a dokładnie w segmencie słupów oświetleniowych, w którym działa nasza spółka, oceniam pozytywnie. Poziom sprzedaży w roku bieżącym w porównaniu z analogicznym okresem roku 2012 jest podobny, choć uzyskiwane marże są nieco niższe. W tym roku realizujemy głównie zamówienia na oświetlenie osiedli oraz dróg szybkiego ruchu. Większość jednak dotyczy oświetlenia osiedli.

Pomimo tego, iż obecna sytuacja na rynku jest dynamiczna, w przyszłość patrzę z optymizmem. Uruchamiamy właśnie nowoczesną linię laserowego spawania słupów, co powinno pozytywnie przełożyć się na działalność firmy i wzrost konkurencyjności naszych rozwiązań.

w pierwszym półroczu 2013 r. potwierdziły pogorszenie kondycji sektora, obserwowane od połowy 2012 r. Niska aktywność na rynku budowlanym w pierwszym półroczu była efektem

słabnącego popytu na nieruchomości, w świetle oczekiwań co do dalszego spadku ich cen, oraz nadal relatywnie niskiej podaży kredytów hipotecyjnych. Głęboki, 21,5-procentowy spadek odnoto-

NAJBLIŻSZE PLANY WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ

ATM Lighting	Wdrażanie przyjętej strategii zakładającej dalsze inwestycje w park maszynowy, rozwój personelu, przy jednoczesnej ekspansji sprzedaży na rynku polskim oraz rynkach eksportowych.
Cet Lighting	Rozwój sieci dystrybucyjnej w kraju i za granicą, wprowadzenie do oferty nowych produktów.
Elektromontaż Rzeszów	Rozruch techniczny nowej linii produkcyjnej stalowych słupów oświetleniowych, w technologii cięcia i spawania laserowego. Produkcja nowych słupów wykonywanych w wyżej wymienionej technologii.
Luxan	Promocja nowej marki – Systemu Kwadlux LED.
Luxima	Poszerzenie własnego asortymentu o nowe produkty.
L-Contact	Rozwój sprzedaży, poszukiwanie nowych rynków zbytu, poszerzenie oferty LED.
Osram	Wykorzystanie obecnych trendów panujących na rynku oświetlenia, dedykowane działania w zakresie marketingu produktowego i rozwój świadomości marki.
Polam-Rem	Nowe obudowy o większej wytrzymałości i ergonomiczności, nowe sposoby mocowania, rozbudowanie bazy certyfikatów CNBOP, gama produktów ze źródłem LED.
Rum-Lux	Systematyczny rozwój gamy produktów w zakresie produkcji własnej, krajowej opartych na źródłach LED.
Thorn Lighting	Wdrożenie europejskiego projektu Thorn Energy Partnership – programu, który zrzesza profesjonalistów z zakresu energooszczędności.

Źródło: firmy

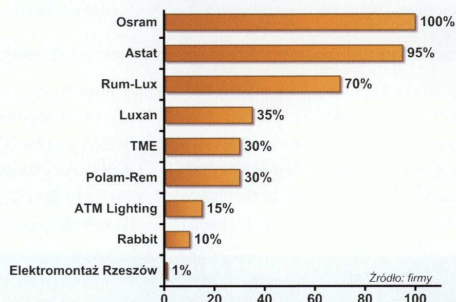
PRZEDSIĘBIORSTWA ZAJMUJĄCE SIĘ IMPORTEM

Firma	Rynki	Udział
Astat	Dania, Włochy, Niemcy, Szwajcaria	95%
ATM Lighting	Niemcy, Chorwacja	15%
Elektromontaż Rzeszów	Unia Europejska	1%
Eletronica Italiana	Włochy	b.d.
Luxan	Włochy, Niemcy	35%
Osram	b.d.	100%
Polam-Rem	Europa, Ameryka Południowa	30%
Rabbit	Hiszpania	10%
Rum-Lux	Chiny	70%
TME	Chiny, Tajwan	30%

Źródło: firmy

b.d. – brak danych

UDZIAŁ IMPORTU W WYBRANYCH FIRMACH OŚWIETLENIOWYCH

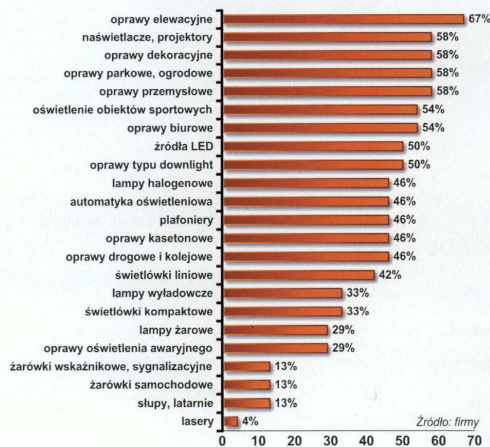
wany w okresie styczeń-czerwiec 2013 r., był ponadto pochodną wysokiej bazy z pierwszej połowy 2012 r.

Spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w omawianym okresie wystąpił w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 27,7%), budową bu-

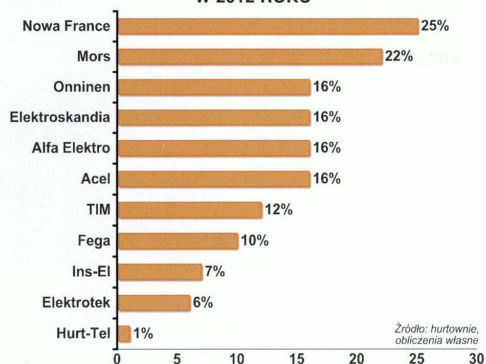
dynków (20,9%) oraz w przedsiębiorstwach prowadzących specjalistyczne roboty budowlane (13,9%).

W pierwszej połowie 2013 r. do użytku oddano 68,5 tys. mieszkań, tj. o 1,0% więcej niż w roku poprzedzającym. Pogorszyły się natomiast zarówno dane dotyczące wolumenu miesz-

POPULARNOŚĆ PRODUKTÓW W OFERCIE FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIA

UDZIAŁ TECHNIKI ŚWIETLNEJ W OBROTACH WYBRANYCH HURTOWNI ELEKTROTECHNICZNYCH W 2012 ROKU

kań, których budowę rozpoczęto (spadek o 26,9%), jak i liczby udzielonych pozwoleń na budowlę mieszkań (o 22,9%).

– Przy wysokiej bazie statystycznej z pierwszego półrocza 2012 r. oraz spodziewanej jed-

nie nieznacznej poprawie w sektorze w kolejnych kwartalach bieżącego roku, oczekuje się, że produkcja budowlano-montażowa spadnie w 2013 r. o 9,5% – czytamy w raporcie Ministerstwa Gospodarki.

KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW

Janusz Kobylak prezes firmy Rabbit

Firma Rabbit zajmuje się konstruowaniem, produkcją i sprzedażą urządzeń do sterowania pracą oświetlenia ulicznego. Mamy też dział zajmujący się konserwacją oświetlenia ulicznego we Wrocławiu. W tych obszarach działamy od 1989 roku i w przyszłym roku będziemy obchodzić 25-lecie. Rynek oświetleniowy oceniam z tej własnie perspektywy.

W naszej firmie rok 2013 jest bardzo podobny do roku 2012. W roku ubiegłym wszyscy z niepokojem oczekiwaliśmy na szczyt fali kryzysu i to determinowało niektóre działania, tak nasze, jak i naszych klientów. Kupujący wykazywali pewną ostrożność a i firma powstrzymywała się od większych inwestycji. Szczęśliwie dla nas rok 2012 zakończył się dobrze i nie odczuliśmy kryzysu, ale ta sytuacja czegoś nas nauczyła. Obecnie rozwijamy działania, które uczynią nas mniej zależnymi od budżetu samorządowego. Szukamy innych rynków na nasze dotychczasowe produkty i pracujemy nad nowymi urządzeniami. Rok 2012 uzmysłowił nam jeszcze mocniej konieczność ciągłego rozwijania własnych konstrukcji.

W tym roku obserwujemy wzrost zainteresowania technologiami umożliwiającymi oszczędzanie energii w oświetleniu ulicznym, co wynika z rosnącej potrzeby oszczędzania energii i co za tym idzie pieniędzy. W związku z tym w naszej ofercie pojawiły się nowe produkty, które odpowiadają na to zainteresowanie.

Rynek w 2013 r. stymulowany jest przez pewne ożywienie gospodarcze, które nadciąga po ustępującym kryzysie. To powoduje większą śmiałość inwestorów. W przypadku oświetlenia drogowego istotnym czynnikiem prorozwojowym jest wsparcie unijne w postaci programu „Sowa”. Można więc powiedzieć, że kryzys uczulił nas pośrednio na ekologię.

Prognozując sytuację na najbliższe miesiące należy podkreślić, że koniec roku jest tradycyjnie dobrym okresem dla rynku oświetlenia ulicznego. Sądzę, że w tym roku będzie on jeszcze bardziej udany niż zwykle, ale jest to czynnik „zwyczajowy”. Kolejnym aspektem, który będzie pozytywnie wpływał na rynek, mogą być inwestycje w urządzenia przyczyniające się do oszczędności w oświetleniu ulicznym, takie jak energooszczędne oprawy oświetleniowe, reduktory mocy, systemy sterowania oświetleniem ulicznym. Rozwój inwestycji w tym zakresie będzie dodatkowo wspierany przez wspomniany wcześniej program „Sowa”. Podsumowując można stwierdzić, że rynek będzie się rozwijał poprzez „pęd do energooszczędności” wspierany środkami unijnymi.

INNE INFORMACJE O FIRMACH

ATM Lighting	Produkty ATM przeznaczone są do: przemysłu wydobywczego, energetycznego, chemicznego, hal produkcyjnych i magazynowych, infrastruktury kolejowej i tuneli, przemysłu spożywczego. Oprawy LED, wykonania specjalne, profesjonalne audyty oświetleniowe, doradztwo Ex.
Automatex	Informacje o produkowanym asortymencie dostępne na stronie www.automatex.com.pl .
Cet Lighting	Inteligentny system oświetlenia LED, nowoczesna linia opraw LED wzbogacona o urządzenia zasilające i sterujące pozwalająca na tworzenie ciekawych aranżacji wnętrz, podświetlanie elewacji budynków, ogrodów. Produkt polski, wysoka jakość, energooszczędność.
Luxan	System Kwadlux LED to nowoczesna linia produktów o prostej formie i zaawansowanej technologii oraz uniwersalnym zastosowaniu – iluminacja architektury, sygnalizacja i prowadzenie wzrokowe, oświetlenie uliczne, parkowe, ogrodowe.
Luxima	Firma specjalizuje się w nietypowych, indywidualnych zamówieniach. Elastyczność, dopasowanie się do niestandardowych projektów i zamówień.
Osram	Ponad 100-letnie doświadczenie w produkcji źródeł światła i systemów oświetlenia. Jeden z dwóch największych producentów w branży na świecie, specjalizujący się wyłącznie w oświetleniu.
Rabbit	W przyszłym roku firma będzie obchodziła 25-lecie swojej działalności w branży oświetleniowej.
Rum-Lux	Pełna oferta oraz aktualności dotyczące firmy na stronie www.rum-lux.com.pl .
Thorn Lighting	Firma w swojej pracy wykorzystuje najnowocześniejsze technologie oświetleniowe oraz systemy sterowania. Dzięki kompleksowemu podejściu do projektu firma zapewni możliwość uzyskania maksymalnej energooszczędności przy utrzymaniu parametrów oświetleniowych.

Źródło: firmy

Nowi globalni gracze na polskim rynku oświetleniowym

Na polskim rynku oświetlenia panuje duża konkurencja, o czym może świadczyć fakt, iż działa na nim większość globalnych firm oferujących rozwiązania oświetleniowe. W ostatnim czasie do grona międzynarodowych graczy z branży dołączyły dwa kolejne podmioty.

1 sierpnia umowę dystrybucyjną z Jelenią Górami podpisała Toshiba. Na podstawie porozumienia jeleniogórska firma stała się wyłącznym oficjalnym dystrybutorem produktów i systemów oświetleniowych Toshiba w Polsce. Ofertę Toshiba Leading Innovation stanowią źródła światła – zamienniki żarówek tradycyjnych, reflektorowych, GU10 i MR16 oraz popularnych świetlówek kom-

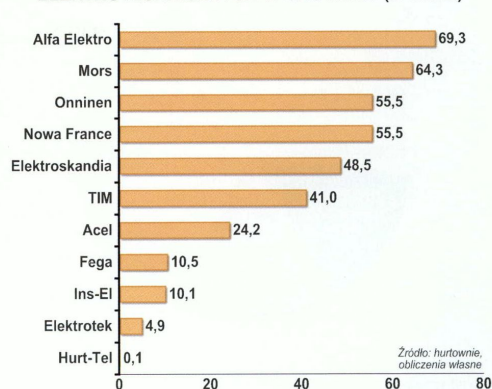
OFERTA WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ																		
	oprawy przemysłowe	oprawy drogowe i kolejowe	oprawy typu downlight	oprawy oświetlenia awaryjnego	oprawy biurowe	oprawy kasetonowe	oprawy elewacyjne	oprawy parkowe, ogrodowe	oprawy dekoracyjne	plafonery	naświetlacze, projektory	automatyka oświetleniowa	świetłowody	slupy, latarnie	lasery	oświetlenie obiektów sportowych	świetłowki kompaktowe	
Alumast														X				
Astat			X									X						
ATM Lighting	X	X									X	X					X	
Automatex												X						
Brilum (w upadłości)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X	X
Cet Lighting							X	X	X			X					X	
Elektromontaż Rzeszów														X				
Elettronica Italiana	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X					X	X
Elgo LI (w upadłości)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X	
Ideus			X		X	X	X	X	X	X	X						X	
Luxan							X	X	X		X	X		X				
Luxima	X				X	X	X			X							X	
L-Contact	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						X	X
Osram	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X					X	
Philips Lighting Poland	X	X	X		X	X	X	X	X	X							X	X
Polam-Rem	X	X	X	X	X	X	X				X							
Rabbit	X	X			X		X	X	X			X					X	
Rum-Lux	X				X		X	X	X	X	X						X	
Schreder	X	X	X	X			X	X	X		X						X	
Sowar																		
Thorn Lighting	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X	X
TME											X	X		X			X	
Twelve TŚ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X	

Źródło: firmy

OFERTA WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ

światłówki liniowe	lampy żarowe	lampy halogenowe	lampy wyładowcze	źródła LED	żarówki samochodowe	żarówki wskaźnikowe, sygnalizacyjne	inne
							akcesoria i części zamienne do słupów
	X						
X	X	X	X	X			oprawy LED: uliczne, przemysłowe, parkowe, naświetlacze, downlight, wnętrzowe
							oprawy LED architektoniczne, schodowe, do ciągów komunikacyjnych
							systemy oświetleniowe w realizowanych obiektach
X		X	X	X			
					X		oprawy LED: uliczne, przemysłowe, parkowe, naświetlacze, downlight, wnętrzowe
X	X	X		X			
X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	
					X		
X	X	X	X	X	X		lampki choinkowe
							oprawy LED
				X			
X		X	X	X			
X	X	X		X		X	
X		X	X	X			

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY TECHNIKI ŚWIETLNEJ W WYBRANYCH HURTOWNIACH ELEKTROTECHNICZNYCH W 2012 ROKU (w mln zł)

paktowych. Ponadto w ofercie znajdują się oprawy oświetleniowe – downlighty, oprawy rastrowe, reflektory LED, oprawy uliczne, a także kompletne systemy oświetlenia architektonicznego. Oprócz dostaw produktów oświetleniowych Toshiba Leading Innovation zapewni w Polsce wsparcie projektowe i doradcze w każdym obszarze wykorzystywania oświetlenia.

Niemal w tym samym czasie co Toshiba, o wprowadzeniu na polski rynek swoich wyrobów oświetleniowych poinformował inny japoński koncern – Sharp, który 30 lipca rozpoczął współpracę z firmą Technology for the Future (TFF) w dziedzinie LED Lighting. Firma TFF została jedynym dystrybutorem oświetlenia zewnętrznego LED firmy Sharp w Polsce. Koncern zdecydował się na wejście z oświetleniem LED do naszego kraju ze względu na dynamiczny rozwój tej technologii na świecie i w Polsce.

– *Widzimy duży potencjał w kategorii oświetlenia LED. Według raportu Międzynarodowej Organizacji Pracy z maja 2012 r. udział technologii LED w rynku rośnie w coraz szybszym tempie – przewiduje się, że do roku 2020 zwiększy się on o 60%, dając zatrudnienie około 60 milionom osób na całym świecie. Jednocześnie wskazuje to, że także Europa Centralna i Wschodnia,*

w tym Polska, stają się doskonałym rynkiem rozwoju dla tej kategorii produktowej – oznajmia Jacek Klekowski, prezes Sharp Electronics Eastern Europe.

Rozwój rynku LED

Świetlaną przyszłość technologii LED przewiduje także koreańska firma badawcza SNE Research. Według niej, światowy rynek oświetlenia LED do 2020 r. może osiągnąć wartość nawet 55 mld USD. Dla porównania w 2012 r. był on wart 93 mln USD. Zdaniem analityków SNE Research, rynek będzie rosł m.in. dzięki rządowym programom wsparcia przemysłu oświetleniowego, w tym oświetlenia w technologii LED. Na przykład w Stanach Zjednoczonych rynek oświetlenia LED w segmencie komercyjnym ma być wspierany przez wdrażanie Systemu Zarządzania Energią w Budynku (*Building Energy Management System – BEMS*).

Eksperti z SNE Research przewidują też, że rynek opraw LED ukształtuje się do 2015 r. a od roku 2016 przez kolejne cztery lata będzie gwałtownie rosnąć. Największa dynamika zostanie osiągnięta w sektorze przemysłowym i w roku 2020 ten segment będzie stanowił 18% oświetleniowego rynku LED. Na segment komercyjny ma przypaść około 15%, około 10% na

OCENA SYTUACJI W I POŁOWIE 2013 ROKU

zewewnętrzne oświetlenie LED, natomiast udział oświetlenia domów i mieszkań ma wynieść około 5%.

Jak podkreślają autorzy raportu, systemy oświetlenia LED to rozwiązania nowej generacji, które opierają się na współpracy pomiędzy różnymi gałęziami przemysłu (m. in. IT) i umożliwiają 50-procentową oszczędność energii. Ponadto charakteryzują się funkcjonalnością dopasowaną do konkretnych potrzeb użytkownika. Wymienione wyżej czynniki będą miały kluczowy wpływ na zmiany, jakie w najbliższych latach zajądą na rynku oświetlenia.

Cena kontra jakość

O potencjale rynku LED świadczą m.in. plany i inwestycje firm oświetleniowych w zakresie tej technologii, a z drugiej strony rosnące zainteresowanie LED-ami wśród odbiorców końcowych. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez Instytut Badawczy ARC Rynek i Opinia na zlecenie firmy Osram w kwietniu 2013 r., co drugi badany zamierza w najbliższym czasie kupić lampy LED. Z badania wynika też jednak, że prawie 70% respondentów przy wyborze źródła światła kieruje się ceną, co – zdaniem przedstawicieli firmy Osram – oznacza ryzyko nabycia produktu gorszej jakości. Firma zwraca uwagę na fakt, iż nierzetelni producenci,

szukając oszczędności, często decydują się na etapie produkcji na komponenty słabej jakości, a czasem wręcz rezygnują z niektórych elementów, co ma swoje negatywne skutki.

– *Częstym problemem niemarketowych lamp LED jest nieprawidłowa konstrukcja układu zasilającego pod kątem ich bezpiecznego użytkowania. Żle skonstruowany układ zasilający może być przyczyną zakłóceń pracy innych urządzeń elektrycznych, które są podłączone do tego samego obwodu elektrycznego, a lampy LED z wadliwie skonstruowanym układem zasilającym może doprowadzić do pożaru, czy porażenia prądem* – podkreśla Andrzej Wiśniewski, ekspert techniczny firmy Osram.

Innym problemem lamp LED nierzetelnych producentów, na który zwracają uwagę przedstawiciele firmy, jest ich zbyt wysoka jaskrawość (luminancja), która może powodować efekt oślnienia lub oślepienia prowadzący do zaburzeń wzroku.

Trudna sytuacja na rynku

Jak wynika z badania branży oświetleniowej przeprowadzonego przez Elektrosystemy, tylko 15% przedsiębiorstw nieznacznie lepiej oceniło pierwsze półrocze bieżącego roku w porównaniu do roku 2012. 31% ankietowanych uznało, że sytuacja była podobna, a aż 54% było zdania, że sytuacja w branży uległa

PROGNOZA SYTUACJI NA KONIEC 2013 ROKU

pogorszeniu, z czego 38% poinformowało o niewielkim pogorszeniu a 16% o dużym.

W obliczu ogólnego spadku koniunktury na rynku, nadal mamy do czynienia z dużą liczbą upadłości. Według ostatnich danych Euler Hermes, w okresie od stycznia do sierpnia bieżącego roku w Polsce upadłość ogłosiło 647 przedsiębiorstw wobec 623 w tym samym okresie 2012 roku (wzrost o 4%). W branży budowlanej w omawianym czasie zbankrutowało 177 firm, w porównaniu do 183 rok wcześniej.

Problem upadłości nie ominął również branży oświetleniowej. Pod koniec czerwca Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy ogłosił upadłość układową spółki Brillum. Z kolei na początku września Sąd Rejonowy w Płocku ogłosił upadłość z możliwością układu firmy Elgo Lighting Industries, czyli zaplecza produkcyjnego Brillum.

Prognozy

Firmy oświetleniowe na najbliższe miesiące w branży patrzą z umiarkowanym optymizmem. Ponad połowa (54%) uważa, że na koniec roku nastąpi niewielka poprawa sytuacji, 23% prognozuje pogorszenie (8% duże, 15% niewielkie). 16% pytanych uważa, że sytuacja nie ulegnie zmianie, natomiast pozostałe 7% ankietowanych nie potrafi jednoznacznie wskazać jak będzie zmienił się rynek.

Dywersyfikacja geograficzna sposobem na słabszą koniunkturę

W celu niezależnienia się od słabszej koniunktury w kraju, firmy oświetleniowe stawiają na geograficzną dywersyfikację sprzedaży, co potwierdza udział eksportu w obrotach. Znaczący udział sprzedaży zagranicznej w przychodach mają m.in. ATM Lighting (70%), Lena Lighting (56%), LUG i TME (po 50%), Polam-Rem (30%) czy ES-System (22%). Co prawda największy udział eksportu w obrotach ma Philips Lighting Poland (około 90%), jednak w tym przypadku wynika to ze strategii koncernu. Centra produkcyjne firmy rozmieszczone w poszczególnych krajach dostarczają rozwiązania na cały świat, więc produkcja niemal w całości jest kierowana do zagranicznych jednostek Philipsa.

Głównymi zagranicznymi rynkami zbytu dla firm z Polski są kraje Unii Europejskiej, ale też rynki wschodnie. Proponowane przez rodzime przedsiębiorstwa rozwiązania trafiają także do odleglejszych krajów, m.in. do Wietnamu, Arabii Saudyjskiej czy Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Znaczący udział eksportu w obrotach polskich firm pokazuje, że oferowane przez nie rozwiązania coraz śmielej konkurują na światowym rynku.

Tomasz Krześniak

